

SOSYAL BİLGİLER - 5

CEVAP ANAHTARI

2. ÖĞRENME ALANI

EVİMİZ DÜNYA

SB.5.2.2. Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevredeki değişimi neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme

SB.5.2.2. Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevredeki değişimi neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme

- a) Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevrenin değişimine neden olan unsurları inceler.
- b) Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevrenin değişiminden etkilenen unsurları inceler.
- c) Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevrede meydana gelen değişimin etkilerini sorgular.
- ç) Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevrede meydana gelen değişimin neden ve sonuçlarını elde ettiği bilgilere dayanarak ifade eder.

1

Verilen etkinliği aşağıdaki görsellerden yararlanarak yapınız.

1. Görsel: Ay Kenti'nin şimdiki hâli

2. Görsel: Ay Kenti'nin önceki hâli

A) Görsellerde neler gördüğünüzü yazınız.

1. Görsel (Ay Kenti'nin şimdiki hâli): Bu görselde büyük binalar, endüstriyel yapılar, yollar ve araçlar görüyoruz. Yoğun bir şehirleşme var. Yollar, caddeler ve trafik gibi unsurlar görülüyor.

2. Görsel (Ay Kenti'nin önceki hâli): Bu görselde doğal bir manzara var. Ağaçlar, yeşillik, bir nehir veya dere ve tepeler dikkat çekiyor. Burada doğal bir çevre mevcut.

B) Ay Kenti'nde doğal ve beşerî çevrenin değişimine neden olan unsurların neler olduğunu yazınız.

Ay Kenti'nde şehirleşme ve sanayileşmeye bağlı olarak ortaya çıkan fabrikalar, binalar ve yollar değişimin başlıca unsurlarını oluşturuyor.

C) Ay Kenti'nde doğal ve beşerî çevrenin değişiminden etkilenen unsurların neler olduğunu yazınız.

Doğal alanlar, ağaçlar, su kaynakları ve genel ekosistem şehirleşmeden olumsuz etkilenmiştir. Yeşil alanların yerini beton yapılar ve yollar almıştır.

Ç) Ay Kenti'nde doğal ve beşerî çevrede meydana gelen değişimin sonuçları ile ilgili düşüncelerinizi yazınız.

Ay Kenti'nde doğal yaşam alanlarının yok olduğunu ve ekosistemin bozulduğunu görüyoruz. Bunun sonucunda hava, çevre ve gürültü kirliliği ortaya çıkabilir. Buna bağlı olarak hastalıklar artabilir. Şehirleşme ve nüfus artışına bağlı olarak doğal kaynaklar tükenme tehlikesi ile karşı karşıya kalabilir. Şehirde daha az yeşil alan olması, hava kalitesinin de düşmesine neden olabilir. Ağaçların ve yeşil alanların yerini binaların alması bölgedeki kuşlar, böcekler ve diğer hayvanların yaşam alanlarını kaybetmesine yol açabilir. Bu da doğal dengeyi bozabilir.

2

Aşağıdaki metni okuyunuz. Verilen soruları metinden hareketle cevaplayınız.

Son yıllarda yaşanan iklim değişikliği büyüme hızı yüksek bir şehirde su kaynaklarını olumsuz etkilemiştir. Şehir, artan nüfusuyla birlikte sanayileşme sürecine girmiştir. Sanayi tesislerinin artışı ve yoğun yapılaşma, doğal su havzalarının azalmasına ve su kalitesinin düşmesine neden olmuştur. Bununla birlikte şehirde görülen düzensiz yağışlar kuraklık dönemlerinde su seviyelerinin hızla düşmesine sebep olurken aşırı yağışlar da sel olaylarını tetiklemiştir. Bu olaylar, hem doğal çevreyi hem de insan yaşamını olumsuz etkilemiştir.

Şehir yönetimi; su tasarrufunu teşvik etmek, yağmur suyu toplama sistemleri kurmak ve mevcut su kaynaklarını daha verimli kullanmak için çeşitli projeler geliştirmektedir. Ancak bu önlemler yeterli olmamış ve halkın su tüketim alışkanlıklarında köklü değişiklikler yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır.

A) Şehirdeki su krizinin başlıca nedenlerini yazınız.

Şehirdeki su krizinin başlıca nedenleri arasında artan nüfus, sanayileşme, iklim değişikliği, altyapı eksiklikleri ve aşırı su tüketimi yer almaktadır.

B) Su kaynaklarının azalması ve su krizinin getirdiği zorlukların doğal ve beşeri çevre üzerindeki etkileri neler olabilir yazınız.

Örnek öğrenci cevabı:

Su kaynaklarının azalması, bitki örtüsünün kurumasına, bazı hayvan türlerinin yok olmasına ve su kalitesinin düşmesine neden olabilir.

Su krizinin getirdiği zorluklar, insanların günlük yaşamlarını olumsuz etkileyebilir. Tarım verimliliği düşebilir, su fiyatları artabilir ve toplumsal sorunlar ortaya çıkabilir.

C) Gelecekte bu durumun devam etmesinin olası sonuçları neler olabilir? Yazınız.

Örnek öğrenci cevabı:

- Su krizinin devam etmesi, özellikle su kaynaklarının tükenmesi nedeniyle, insanların suya erişimin kolay olduğu bölgelere göç etmesine neden olabilir.
- Su kaynaklarının azalması, tarım verimliliğini düşürebilir. Bu durum, gıda fiyatlarının artmasına ve gıda güvenliğinin tehdit altında kalmasına yol açabilir.
- Suya ihtiyaç duyan sanayi kolları, üretim süreçlerinde ciddi sorunlar yaşayabilir. Bu da ekonomik kayıplara ve iş kayıplarına neden olabilir.
- Su kaynaklarının azalması doğal yaşam üzerinde olumsuz etkilere yol açabilir.

5 SOSYAL BİLGİLER

3

Yönergelerde istenenleri verilen görsel ve metinden hareketle yazınız.

Ahmet'in yaşadığı şehirde büyük bir baraj yapılmasına karar verilmişti. Şehirdeki yetkililer, bu barajın hem enerji üreteceğini hem de tarım için su kaynağı sağlayacağını söylüyordu. Ahmet'in babası çiftçilikle uğraştığı için bu durumu olumlu karşıladı. Baraj yapımı nedeniyle şehirdeki dere yatağı değiştirildi. İnşaat sırasında şehrin dışındaki boş arazide yollar açılmaya ve yeni yerleşim alanları kurulmaya başlandı. Şehirde yaşayan insanlar, bu yeni yollar sayesinde daha rahat ulaşım sağlayabilecekleri için memnundular. Ayrıca baraj inşaatının şehre yeni iş imkânları getirdiğini düşünen bazı kişiler de inşaatı destekledi.

A) Ahmet'in yaşadığı çevrede değişen unsurların neler olduğunu yazınız.

Örnek öğrenci cevabı:

Ahmet'in yaşadığı çevrede değişen unsurlar şunlardır:

- Dere yatağı değiştirildi.
- Yeni yollar açıldı.
- Yeni yerleşim alanları kuruldu.
- Şehirdeki insanlar daha kolay ulaşım imkânlarına kavuştu.
- Baraj inşaatı yeni iş imkânları oluşturdu.

B) Baraj inşaatının olumlu etkilerini açıklayınız.

Örnek öğrenci cevabı:

Baraj inşaatının olumlu etkilerini şöyle sıralayabiliriz:

Enerji üretimi: Baraj, hidroelektrik enerji üretimi sağlayarak şehrin enerji ihtiyacını karşılamaya yardımcı olacaktır. Bu durum, enerji maliyetlerini düşürebilir ve şehrin enerji bağımlılığını azaltabilir.

Su kaynağı sağlama: Baraj, tarım için gerekli suyu sağlayarak çiftçiler için önemli bir avantaj sunar. Ahmet'in babası gibi çiftçiler, daha verimli bir şekilde tarım yapabilir.

İş imkânlarının artması: İnşaat süreci, yerel halk için yeni iş imkânları yaratır. Bu durum, bölgedeki işsizlik oranını azaltabilir ve ekonomik canlılık sağlayabilir.

Ulaşım kolaylığının sağlanması: Yeni yolların açılması, şehir içindeki ulaşımı kolaylaştırır. Bu durum, hem ticaretin hem de günlük yaşamın daha akıcı hâle gelmesini sağlar.

Yeni yerleşim alanlarının kurulması: Baraj ve ilgili altyapı çalışmaları sayesinde yeni yerleşim alanları kurulması, şehirdeki nüfus artışına ve gelişime katkıda bulunabilir.

4

Aşağıdaki metni okuyunuz. Sizden istenenleri bu metinden hareketle yazınız.

Yaşadığınız mahallede son birkaç yıl içinde gerçekleşen değişiklikleri düşünün. Örneğin bir parkın yenilenmesi, yeni binaların yapılması veya bir yolun genişletilmesi, yeni yeşil alanlar oluşturulması gibi değişiklikler olabilir.

A) Mahallenizde yaşanan değişiklik doğal ve beşeri çevrenizi nasıl etkiledi? Yazınız.

Örnek öğrenci cevabı:

Mahallemize yeni bir park yapıldı. Parkın içi ağaçlandırıldı. Çocuklara oyun oynayacakları geniş bir oyun alanı, aileler için oturma alanları ve uzun bir yürüyüş parkuru yapıldı. Parkın etrafına geniş bir yol yapıldı.

B) Mahallenizde yaşanan bu değişikliğin nedenini yazınız.

Örnek öğrenci cevabı:

Mahallemizde yaşanan bu değişiklik, mahalledeki çocuklar için oyun alanlarının yetersizliği ve yeşil alan eksikliği nedeniyle gerçekleşti. Mahalle sakinleri, belediyeye başvurarak büyük bir park ve yeşil alan talep etti. Ayrıca insanların sosyalleşebilmesi ve daha fazla açık hava aktivitesi yapabilmesi için bu karar alındı.

C) Bu değişim mahallenizdeki yaşamı nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

Örnek öğrenci cevabı:

- Parkın yapılması mahallemizdeki yeşil alanları artırdı. Bu, hava kalitesini iyileştirdi ve doğayla daha iç içe bir alan oluşturdu.
- Çocuklar ve aileler için oyun oynama, yürüyüş yapma ve piknik yapma fırsatları sağladı.
- Park, mahallede yaşayan insanların sosyalleşebileceği yeni bir alan yarattı. Mahalledeki komşuluk ilişkileri güçlendi.